

FORTIDSMINDER

Alle synlige fortidsminder er beskyttede.

Foto: Jan Vesterholt

Fortidsminder er beskyttede, fordi de har stor historisk værdi. Samtidig står de som tusindårige fristeder for vilde planter i agerlandskabet. De kan også fungere som "trædesten" for mange dyr og planter.

Det er vigtigt, at der er stabilt græs- og urtedække på fortidsmindet. Fjern eventuelt træer og buske, men ikke rødderne. Hold græs og urter unge ved slåning eller græsning med får.

Fortidsminder må ikke beskadiges. Inden for 2 meter fra fortidsmindet må der ikke jordbehandles eller gødes. Der må ikke plantes (heller ikke juletræer), bygges eller graves inden for 100 meter fra fortidsmindet.

STEN- OG JORDDIGER

Diger er skabt af mennesker og danner typisk skel mellem ejendomme.

Foto: Jakob Qvortrup Christensen

Jord- og stendiger er vigtige elementer i kulturlandskabet. De viser både tidligere tiders arealudnyttelse og ejendomsforhold samtidig med, at de fungerer som levesteder for mange dyr og planter. Digerne skal beskyttes og bevares, da de bidrager til et afvekslende landskab og udgør vigtige spredningsveje for dyr og planter.

Sten- og jorddiger er beskyttede, hvis de er vist på Kort- og matrikelstyrelsens senest udgivne kort før 1. juli 1992 (målestok 1:25.000)

Undgå afbrænding, gødskning og sprøjtning på diget. Det er bedre at nedskære træer og buske med års mellemrum end at klippe dem hvert år. Der bør holdes god afstand til digerne, når der arbejdes i marken.

Selve diget må ikke fjernes eller beskadiges, og rodstød fra træer og buske må ikke tages op.

BESKYTTTEDE ARTER

Springfrøen er truet af udryddelse.

Foto: Jan Vesterholt

Der findes en række arter, som på baggrund af national og international lovgivning er beskyttede. Dette indebærer, at arterne og deres levesteder ikke må ødelægges eller forringes. For eksempel er alle flagermus, padder og krybdyr beskyttede.

De beskyttede arter fremmes ved at bevare gamle træer og levende hegn, pleje eksisterende naturarealer og skabe gode vandhuller.

Findes arten, skal levestedet bevares og må ikke forringes.

Hvornår er et areal beskyttet?

Søer og vandhuller med et naturligt plante- og dyreliv er beskyttede, hvis de har et areal på mindst 100 m². Moser, enge, strandenge, strandsumpe, heder og overdrev er beskyttede, hvis de enkeltvis, tilsammen eller i forbindelse med en beskyttet sø har et areal på mindst 2.500 m². Det gælder også, selvom der er flere ejere. Mindre moser er også beskyttede, hvis de ligger ved beskyttede vandløb eller søer. I byzone gælder særlige regler. Alle vandløb er omfattet af vandløbsloven og en stor del af dem også af naturbeskyttelsesloven.

Hvad vil det sige, at tilstanden ikke må ændres?

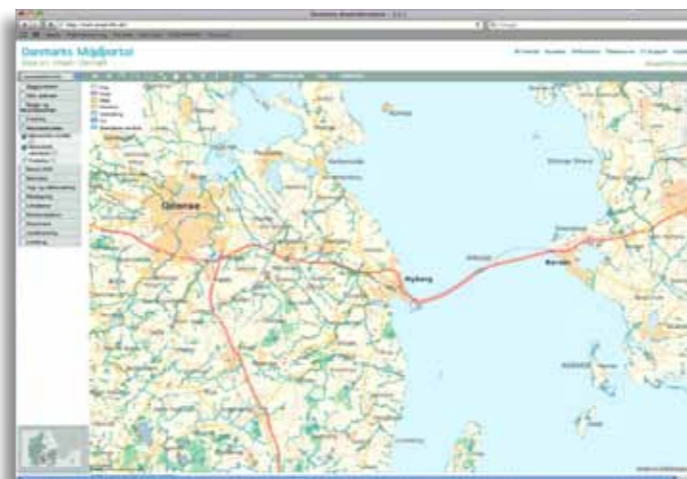
I beskyttet natur må tilstanden ikke ændres. Det fremgår af naturbeskyttelsesloven. Hvis du ønsker at ændre tilstanden på et beskyttet naturareal, skal du ansøge hos kommunen. Normalt kan den hidtidige drift fortsætte uændret, såsom græsning, høslet og stævning. Det samme er gældende for vedligeholdelse af vandløb. Normal vedligeholdelse betyder, at vandløbet ikke gøres bredere eller dybere.

Kortlagt natur på din ejendom?

Der foreligger en vejledende registrering af de beskyttede naturarealer.

Oplysningerne kan findes på www.miljoeportalen.dk eller på kommunens hjemmeside.

At registreringen kun er vejledende betyder, at kommunen i det enkelte tilfælde kan foretage en besigtigelse med henblik på nærmere afgrænsning af lokaliteten.

Overvejer du at gøre en indsats for at forbedre naturen på din ejendom?

Du er altid velkommen til at kontakte os. Kommunen kan hjælpe dig med råd og vejledning.

Nyborg Kommune

Rådhuset, Torvet 1 · 5800 Nyborg
Tlf. 6333 7000

KLIMAKOMPENSERET PAPIR
www.mapdanmark.dk

Naturen på Fyn

- En guide for lodsejere

- Hvilke arealer er omfattet af naturbeskyttelse?
- Hvad siger loven?
- Er der beskyttede naturarealer på din ejendom?

SØER OG VANDHULLER

Vandhul med god naturtilstand.

Foto: Naturplan v/ Stig Nielsen

Vandhuller rummer en mangfoldighed af liv. De helt små vandhuller har meget stor betydning for planter, vanddyr, insekter, padder og for vildtet. Padderne er helt afhængige af vandhullerne, og flere af arterne er i faretruende tilbagegang. Klokkefrøen og løgfrøen er truet af udryddelse.

Har du et vandhul eller en sø, er det vigtigt, at der kommer rigeligt med lys til vandhullet. Undgå træer og buske på den sydlige og vestlige bred. Hold en dyrkningsfri bræmme omkring vandhullet. Afgræsning eller jævnlig nedskæring af opvækst er gavnligt. Lad være med at udsætte ænder og fisk og undlad at fodre i eller ved vandhullet. Du har som lodsejer mulighed for at etablere et nyt vandhul. Du skal dog søge en tilladelse hos kommunen.

Søen eller vandhullet må ikke fyldes op, afvandes, udvides eller renses op uden tilladelse. Ved naturlige søer skal der være en udyrket bræmme på 2 meter.

ENGE

Græssende dyr holder uønsket opvækst nede.

Foto: Reklamefotografierne i Odense

Enge er vandløbenes bedste beskyttelse mod udvaskning af næringsstoffer og mod jorderosion fra markerne. Gødede og sprøjtede enge, der omlægges med mere end syv års mellemrum, er også beskyttede. Kun sædvanlig drift kan fortsætte. Græssede enge kan rumme et mylder af planter og dyr. Her findes trævlekrone, engkabeleje, orkideer, insekter og padder. Enge er vibens vigtigste yngleplads.

Engen bevares bedst ved græsning eller høslæt. Det er også vigtigt at begrænse eller undgå at sprøjte og gøde engen.

Engen må ikke dyrkes op, isåes vildtstriber, plantes til, fyldes op eller graves op. Dybere og tættere dræning af engen må heller ikke ske.

OVERDREV

Gamle udyrkede overdrev rummer mange sjældne dyre- og plantearter.

Foto: Bettina Pohle

Overdrev er de sidste rester af de gamle landsbysamfunds vidtstrakte græsningsland. Det er tørre, typisk bakkede, udyrkede arealer, der har været græsset i årtier, og som ikke gødes. Overdrev har ofte spredtstående tornede buske og træer og fritliggende marksten. Mange sjældne planter, svampe og insekter findes kun på overdrev for eksempel gøgeliljer, vokshatte og køllesværmere.

Overdrevet bevares bedst ved en passende græsning. Der kan udtyndes forsigtigt i træopvækst. Undgå at sprøjte og gøde overdrevet.

Overdrevet må blandt andet ikke plantes til eller dyrkes op.

MOSER OG LIGNENDE

Moser omfatter også rigkær som dette.

Foto: Jan Vesterholt

Moserne er fugtige områder med eller uden tørvelag. Områdernes planter og dyr kræver fugt og tåler oversvømmelser. Moserne kan være tilgroet med pile-, elle-, birke- eller aske-træer. Moserne er med til at give mere jævn afstrømning i vandløbene.

Moserne gemmer på fortidsminder og dyre- og planterester som er opsamlet over flere tusind år. Tidligere blev der hentet træ, tørv eller hø i moserne, eller de blev græsset.

Hvis det er muligt, er afgræsning godt. Det er en god ide at skære træerne ned med mellemrum, hvis mosen er træbevokset, men stubbe må ikke fjernes uden tilladelse.

Mosen må blandt andet ikke drænes, fyldes op, dyrkes op, plantes til eller graves op.

STRANDENGE OG STRANDSUMPE

Strandengen ligger i overgangszonen mellem hav og land.

Foto: Jan Vesterholt

Strandenge og strandsumpe er udsat for stærke fysiske påvirkninger. De kan blive oversvømmet af havvand eller påvirket af saltsprøjt. Normalt er strandengene græssede, mens strandsumpe er ugræssede.

På strandengene findes plante- og dyrearter, der tåler salt, for eksempel strandasters, gul engmyre, strandtudse og mange kystfugle. De findes eller yngler kun der. Den største trussel mod strandenge er tilgroning især med tagrør.

Det er vigtigt, at strandengen græsses passende. Undgå gødskning og sprøjtning.

Strandengen må blandt andet ikke inddæmmes, fyldes op, afvandes, graves op, dyrkes op eller plantes til.

VANDLØB

Et naturligt slynget vandløb med godt fald.

Foto: Jan Vesterholt

Selv i små bække, hvor der om sommeren ikke løber mere vand end i en vandhane, kan der leve ørreder. Vandløb med en smal strømrrende og fast bund har hurtigtløbende vand, hvilket giver en bedre vandkvalitet. Mange vandløb er blevet gravet for brede og for dybe, så sandet ligger sig på bunden. Hermed ødelægges fiskenes gydebanks, og samtidig bremses vandet.

Begrænset vedligeholdelse skaber mere naturlige vandløb. Find de steder i vandløbet, hvor vandet bremses og fjern kun grøde og aflejret sand og mudder. Grøde fjernes med håndkraft. Sand og mudder kan oprensnes med maskine.

Sten og grus må ikke graves op af vandløbet. Vandløbet må heller ikke gøres bredere og dybere eller rørlægges. Langs vandløbet skal der være en udyrket bræmme på 2 meter.